

EURÓPSKA
KOMISIA

V Štrasburgu 17. 4. 2018
COM(2018) 212 final

2018/0104 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o posilnení zabezpečenia preukazov totožnosti občanov Únie a dokladov o pobyte
vydávaných občanom Únie a ich rodinným príslušníkom vykonávajúcim svoje právo na
voľný pohyb**

(Text s významom pre EHP)

{SWD(2018) 110 final} - {SWD(2018) 111 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Zaistenie zabezpečenia cestovných dokladov a dokladov totožnosti je kľúčovým prvkom v boji proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti a budovaní skutočnej bezpečnostnej únie. Mnohé iniciatívy, ktoré EÚ podnikla v posledných rokoch na zlepšenie a posilnenie riadenia vonkajších hraníc, sa opierajú o zabezpečené cestovné doklady a doklady totožnosti. Na základe nedávnej zmeny Kódexu schengenských hraníc¹ je povinné systematicky kontrolovať všetky osoby a overovať ich cestovné doklady bez ohľadu na štátnu príslušnosť držiteľa s použitím Schengenského informačného systému (SIS) a databázy odcudzených a stratených cestovných dokladov (SLTD) Interpolu.

Občania EÚ čoraz viac migrujú. Viac ako 15 miliónov občanov EÚ má pobyt a viac ako 11 miliónov prácu v inom členskom štáte, ako je krajina ich štátnej príslušnosti². Viac ako miliarda ľudí každoročne cestuje v rámci EÚ alebo cez jej vonkajšie hranice³.

Tento návrh nariadenia je súčasťou akčného plánu z decembra 2016 na posilnenie európskej reakcie na podvody týkajúce sa cestovných dokladov,⁴ v ktorom Komisia určila opatrenia na riešenie problematiky zabezpečenia dokladov vrátane preukazov totožnosti a dokladov o pobyte v kontexte nedávnych teroristických útokov v Európe. Ciele uvedeného akčného plánu boli následne schválené v záveroch Rady⁵, ktoré nasledovali po opakovaných výzvach Rady na zlepšenie zabezpečenia dokladov totožnosti a dokladov o pobyte⁶.

Už v roku 2016 vo svojom oznámení s názvom Posilnenie bezpečnosti vo svete mobility: lepšia výmena informácií v boji proti terorizmu a lepšie chránené vonkajšie hranice⁷ Komisia zdôraznila potrebu zabezpečených cestovných dokladov a dokladov totožnosti vo všetkých prípadoch, keď je potrebné bez pochybností stanoviť totožnosť určitej osoby, so zdôraznením toho, že lepší prístup by sa opieral o odolné systémy, aby sa predchádzalo zneužívaniu a hrozbám pre vnútornú bezpečnosť vyplývajúcim zo zlyhaní v zabezpečení dokladov. Okrem toho v správe o občianstve za rok 2017 sa Komisia zaviazala analyzovať možnosti politiky s cieľom zlepšiť zabezpečenie preukazov totožnosti a dokladov o pobyte⁸.

Spomedzi dvadsiatich šiestich členských štátov EÚ, ktoré vydávajú svojim štátnym príslušníkom preukazy totožnosti, je vlastníctvo preukazu totožnosti bežné a povinné

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/458 z 15. marca 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/399, pokiaľ ide o posilnenie kontrol na vonkajších hraniciach s použitím príslušných databáz.

² Výročná správa o pracovnej mobilite v rámci EÚ za rok 2016 (údaje za rok 2015).

³ Tabuľky o cezhraničných cestách občanov EÚ v roku 2015 (všetky dôvody) – http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics.
⁴ COM(2016) 790 final.

⁵ Závery Rady o akčnom pláne Komisie na posilnenie európskej reakcie na podvody týkajúce sa cestovných dokladov prijaté 27. marca 2017 <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/27/jha-travel-document-fraud>.

⁶ Už v roku 2005 členské štáty jednomyselne prijali závery Rady o minimálnych normách v súvislosti s bezpečnosťou postupov vydávania preukazov totožnosti členských štátov (dokument Rady č. 14390/05). Po ňom nasledovalo uznesenie v roku 2006 <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=SK&f=ST%2014938%202006%20INIT>.
⁷ COM(2016) 602 final.

⁸ Závery Rady o správe o občianstve EÚ na rok 2017 prijaté 11. mája 2017 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9080-2017-INIT/sk/pdf>.

v 15 členských štátoch⁹. V súlade s právom EÚ o voľnom pohybe osôb (smernica 2004/38/ES¹⁰) môžu občania EÚ používať preukazy totožnosti ako cestovné doklady, a to pri cestovaní v rámci EÚ, ako aj na vstupe do EÚ z krajín mimo EÚ, a skutočne sa často používajú na cestovanie. Okrem toho majú členské štáty dohody s niekoľkými tretími krajinami, ktoré umožňujú občanom EÚ cestovať s použitím svojich národných preukazov totožnosti. To takisto zahŕňa cestovanie do tretích krajín s cieľom zapojiť sa do teroristickej činnosti a návrat do EÚ.

Súčasnú úroveň zabezpečenia národných preukazov totožnosti, ktoré vydávajú členské štáty, a dokladov o pobyte pre občanov EÚ, ktorí majú pobyt v inom členskom štáte, a ich rodinných príslušníkov, sa výrazne líšia, čo zvyšuje riziko falšovania a podvodov týkajúcich sa dokladov a spôsobuje praktické problémy pre občanov, ktorí chcú vykonávať svoje právo na voľný pohyb.

Občania EÚ používajú preukazy totožnosti aj na preukázanie totožnosti v každodennom živote pre verejné a súkromné subjekty, keď vykonávajú svoje právo na pobyt v inej krajine EÚ (migrujúci občania EÚ).

V súlade so smernicou 2004/38/ES migrujúci občania a ich rodinní príslušníci, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, takisto dostávajú doklady preukazujúce ich pobyt v ich hostiteľskom členskom štáte. Aj keď tieto doklady o pobyte nie sú cestovnými dokladmi, pobytové preukazy pre tých rodinných príslušníkov migrujúcich občanov EÚ, ktorí sami nie sú štátni príslušníci členských štátov, v prípade použitia spolu s pasom udeľujú používateľovi právo vstúpiť do EÚ bez víz, ak sprevádzajú občana EÚ alebo sa k nemu pripájajú.

Falšovanie dokladov alebo nepravdivé doloženie hmotnoprávných skutočností týkajúcich sa podmienok pripojených k právu na pobyt boli identifikované ako najrelevantnejšie prípady podvodu v súvislosti so smernicou,¹¹ ktorá zase umožňuje bojovať proti týmto podvodom vo svojom článku 35.

V tejto súvislosti je nevyhnutné, aby EÚ, a najmä členské štáty zintenzívnili úsilie o zlepšenie zabezpečenia dokladov vydávaných občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín. Lepšie zabezpečenie dokladov je dôležitým faktorom pri zlepšovaní bezpečnosti v rámci EÚ a na jej hraniciach a na podporu posunu smerom k účinnej a skutočnej bezpečnostnej únii. Zariadenie biometrických identifikačných znakov, najmä zariadenie odtlačkov prstov znamená, že doklady sú spoľahlivejšie a bezpečnejšie. V tom kontexte má rozhodujúci význam čo najrýchlejšie postupné vyradenie dokladov s nedostatočnými ochrannými prvkami.

Pracovný program Európskej komisie na rok 2018 zahŕňa predloženie legislatívnej iniciatívy (REFIT) na zlepšenie zabezpečenia preukazov totožnosti a dokladov o pobyte vydávaných občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu¹². Cieľom je zlepšiť európsku bezpečnosť odstránením bezpečnostných nedostatkov vyplývajúcich z dokladov, ktoré nie sú bezpečné, a uľahčiť výkon práv EÚ na voľný pohyb občanmi EÚ a ich rodinnými príslušníkmi zvýšením spoľahlivosti a prijímania ich dokladov v cezhraničných situáciách.

⁹ Okrem toho sú v piatich iných členských štátoch občania povinní mať nešpecifikovaný doklad na účely identifikácie. V praxi je to veľmi často preukaz totožnosti.

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

¹¹ COM(2009) 313 final.

¹² Táto téma bola predmetom diskusie aj v rámci platformy REFIT [stanovisko platformy REFIT k predkladaniu dokladov totožnosti a cestovných dokladov občanom (LiL 242), 7. júna 2017]. Platforma REFIT vyzvala Komisiu, aby analyzovala uskutočniteľnosť harmonizácie dokladov totožnosti a dokladov o pobyte alebo niektorých ich hlavných prvkov s cieľom uľahčiť voľný pohyb a riešiť problémy, ktorým čelia migrujúci občania EÚ vo svojich hostiteľských krajinách.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Únia ponúka svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa riadenia vonkajších hraníc, azylu, prisťahovalectva a predchádzania trestnej činnosti a terorizmu a boja proti nim. Európania považujú voľný pohyb za zásadný výsledok európskej integrácie. Vztahuje sa na právo vstúpiť na územie iného členského štátu a opustiť ho, a na právo na pobyt a život v ňom. Opatrenia týkajúce sa voľného pohybu sú neoddeliteľné od opatrení, ktoré boli zavedené na zaručenie bezpečnosti v rámci Európskej únie.

Mnohé z bezpečnostných opatrení EÚ sa opierajú o bezpečné cestovné doklady a doklady totožnosti – napríklad systematické kontroly zavedené Kódexom schengenských hraníc¹³ v Schengenskom informačnom systéme. Zlepšenie výmeny informácií prostredníctvom interoperability informačných systémov EÚ pre riadenie bezpečnosti, hraníc a migrácie, ktorú nedávno navrhla Komisia¹⁴, bude závisieť aj od lepšieho zabezpečenia dokladov, a to aj na účel vykonávania kontrol totožnosti príslušnými orgánmi v rámci územia členských štátov EÚ.

V smernici o voľnom pohybe (2004/38/ES) sú stanovené podmienky pre výkon práva na voľný pohyb a pobyt (dočasný aj trvalý) v Únii pre občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov. V smernici sa stanovuje, že v spojení s platným preukazom totožnosti alebo pasom môžu občania EÚ a ich rodinní príslušníci vstupovať do iného členského štátu a žiť v ňom a požiadať o príslušnú dokumentáciu o pobyte. V smernici sa však neupravuje formát a normy preukazov totožnosti, ktoré sa majú používať na vstup do členských štátov EÚ alebo ich opustenie. Podobne sa v nej nestanovujú osobitné normy pre doklady o pobyte vydané občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom z krajín mimo EÚ, okrem názvu, ktorým treba tieto dokumenty rodinných príslušníkov označovať, t. j. „Pobytový preukaz rodinného príslušníka občana Únie“ (pozri článok 10 ods. 1 smernice 2004/38).

V posledných rokoch boli zavedené normy EÚ pre niekoľko dokladov totožnosti a cestovných dokladov používaných v Európe. V právnych predpisoch EÚ sa už ustanovujú normy týkajúce sa ochranných prvkov a biometrických údajov (podoba tváre a odtlačky prstov) v pasoch a cestovných dokladoch vydávaných členskými štátmi¹⁵ a jednotných formátov víz¹⁶ a povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích krajín¹⁷. Tieto normy sa uplatňujú aj na povolenia na malý pohraničný styk¹⁸ a povolenia vydané v rámci právnych predpisov EÚ vo vzťahu k legálnej migrácii. Nový spoločný vzor povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích krajín bol nedávno prijatý s cieľom ďalšieho zlepšenia ich ochranných prvkov¹⁹. V prípade neexistencie harmonizačných opatrení si členské štáty môžu zvoliť svoj želaný formát pre pobytové preukazy a preukazy o trvalom pobyte pre rodinných príslušníkov migrujúcich

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/458 z 15. marca 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/399, pokiaľ ide o posilnenie kontrol na vonkajších hraniciach s použitím príslušných databáz.

¹⁴ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o stanovení rámca pre interoperabilitu medzi informačnými systémami EÚ (policajná a justičná spolupráca, azyl a migrácia), COM(2017) 794 final. Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o stanovení rámca pre interoperabilitu medzi informačnými systémami EÚ (hranice a víza) a o zmene rozhodnutia Rady 2004/512/ES, nariadenia (ES) č. 767/2008, rozhodnutia Rady 2008/633/SVV, nariadenia (EÚ) 2016/399 a nariadenia (EÚ) 2017/2226.

¹⁵ Nariadenie (ES) č. 2252/2004 (Ú. v. EÚ L 385, 29.12.2004, s. 1). Spojené kráľovstvo a Írsko nie sú súčasťou tohto opatrenia.

¹⁶ Nariadenie (ES) č. 1683/95 (Ú. v. ES L 164, 14.7.1995, s. 1).

¹⁷ Nariadenie (ES) č. 1030/2002 (Ú. v. EÚ L 157, 15.6.2002, s. 1).

¹⁸ Nariadenie (ES) č. 1931/2006 (Ú. v. EÚ L 405, 30.12.2006, s. 1).

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1954 z 25. októbra 2017, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1030/2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov.

občanov EÚ, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín. Pritom sa môžu rozhodnúť, že sa budú riadiť rovnakým tzv. jednotným formátom, ktorý je stanovený v nariadení Rady (ES) č. 1030/2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov²⁰, zmeneným, ako sa už uviedlo, v roku 2017, za predpokladu, že ich štatút rodinných príslušníkov občana Únie je jasne uvedený na preukaze a že sa predišlo zámene s povoleniami na pobyt, ktoré podliehajú nariadeniu 1030/2002²¹. V roku 2008 členské štáty vyjadrili svoju vôľu používať jednotný formát na tento účel vo vyhlásení Rady²² a niekoľko členských štátov sa týmto – právne nezáväzným – záväzkom riadilo.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Článkom 21 ZFEÚ sa priznáva občanom EÚ právo na slobodný pohyb a pobyt na území členských štátov EÚ. V článku 21 sa stanovuje možnosť, aby Únia konala a prijala predpisy na uľahčenie výkonu práva na voľný pohyb a pobyt v rámci územia členských štátov, ak by sa na dosiahnutie tohto cieľa ukázalo byť nevyhnutné konanie na uľahčenie výkonu tohto práva. Uplatňuje sa riadny legislatívny postup.

Cieľom navrhovaného nariadenia je uľahčiť výkon práva na voľný pohyb občanov EÚ v bezpečnom prostredí, t. j. uľahčiť ich právo cestovať a zdržiavať sa v ktoromkoľvek členskom štáte so svojimi národnými preukazmi totožnosti a opierať sa o tieto preukazy ako o spoľahlivý dôkaz o štátnej príslušnosti, ako aj ich právo opierať sa o dokumentáciu o pobyte, ktorá im bola vydaná ako osobám s bydliskom v inom členskom štáte, než je krajina ich štátnej príslušnosti.

Návrhom sa zabezpečia bezpečnejšie doklady prostredníctvom lepších ochranných prvkov národných preukazov totožnosti a dokladov o pobyte, ktoré umožnia výkon práv na voľný pohyb v bezpečnejšom prostredí. Takto sa poskytne ochrana verejným orgánom a občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom pred trestnou činnosťou, falšovaním a podvodmi týkajúcimi sa dokladov. Tento návrh zodpovedajúcim spôsobom prispieva k zlepšeniu celkovej bezpečnosti v rámci EÚ.

V článku 21 ods. 2 ZFEÚ sa vyslovene stanovuje právny základ pre opatrenia na uľahčenie výkonu voľného pohybu občanov EÚ, a to aj znížením rizika podvodu vo forme falšovania dokladov a zabezpečením dôvery potrebnej pre voľný pohyb.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Teroristická hrozba, ktorej čelí Európska únia, je nadnárodná, a nie je možné, aby proti nej bojovali iba jednotlivé členské štáty. Teroristi a páchatelia závažnej trestnej činnosti sú aktívni cezhranične a, ako sa zdôraznilo v akčnom pláne z roku 2016, podvody týkajúce sa dokladov sa stali faktorom umožňujúcim ich trestnú činnosť. Bezpečné preukazy totožnosti a doklady o pobyte sú veľmi dôležitými prvkami na zabezpečenie dôvery potrebnej pre voľný pohyb v rámci priestoru slobody a bezpečnosti.

Okrem toho je Európska únia zaviazaná uľahčiť voľný pohyb osôb v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Doteraz jednotlivé členské štáty vykonávali svoje právomoci zavádzania vnútroštátnych politík týkajúcich sa dokladov totožnosti a dokladov o pobyte bez

²⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 1030/2002 z 13. júna 2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov (Ú. v. ES L 157 z 15.6.2002, s. 1).

²¹ Ako je uznané v článku 5a nariadenia Rady 1030/2002.

²² Dokument Rady z 11. júna 2008 (13.06), PV/CONS 26 JAI 188, 8622/08 ADD 1.

toho, aby nevyhnutne zohľadňovali cieľ uľahčenia voľného pohybu osôb alebo zlepšovania bezpečnosti v rámci Únie. Niektoré opatrenia už boli prijaté na riešenie problémov identifikovaných na vnútroštátnej úrovni. Napríklad niekoľko členských štátov vytvorilo online registre, ktoré umožňujú organizáciám verejného a súkromného sektora skontrolovať pravosť dokladov. Neexistuje však spoločný prístup k zlepšovaniu ochranných prvkov týchto dokladov a stanoveniu údajov, ktoré by doklady mali minimálne obsahovať. Výsledkom sú pretrvávajúce problémy v členských štátoch a voľný priestor pre podvody týkajúce sa dokladov.

Ak sa neprijmú opatrenia jednotne na úrovni EÚ, bezpečnostné nedostatky sa komplexne nevyriešia. Nedostatok opatrení na úrovni EÚ bude viesť k praktickejšiemu problému pre občanov EÚ, vnútroštátne orgány a podniky v situácii, keď občania žijú a cestujú po Únii a za hranice Únie. Riešenie systémových problémov v súvislosti s bezpečnosťou a voľným pohybom s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň zabezpečenia národných preukazov totožnosti a dokladov o pobyte a prostredníctvom minimálnych spoločných noriem si jednoznačne vyžaduje opatrenia na úrovni EÚ. Ciele žiadnej iniciatívy na napravenie súčasnej situácie nie je možné dosiahnuť na vnútroštátnej úrovni. Všetky tieto doklady majú vo svojej podstate európsky rozmer z dôvodu ich súvislosti s výkonom práv na voľný pohyb v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Týmto navrhovaným nariadením by sa nevyžadovalo, aby členské štáty vydávali doklady, ktoré sa v súčasnosti nevydávajú.

- **Proporcionalita**

Opatrenia EÚ môžu významne prispieť k riešeniu týchto výziev a v mnohých prípadoch sú jediným možným spôsobom ako dosiahnuť a udržať zjednotený a zlučiteľný systém. Bezpečnosť v rámci Európskej únie a na jej vonkajších hraniciach sa v nedávnych mesiacoch a rokoch dostala pod značný tlak. Prebiehajúce bezpečnostné výzvy upriamili pozornosť na nevyhnutnú súvislosť medzi voľným pohybom osôb v rámci Európskej únie a spoľahlivým riadením vonkajších hraníc. Opatrenia na zlepšenie bezpečnosti a riadenia vonkajších hraníc, napríklad systémové kontroly všetkých osôb vrátane občanov EÚ, ktorí prekračujú vonkajšie hranice, s použitím databáz, sú oslabené, ak je hlavný nástroj na identifikáciu občanov problematický aj vo vnútroštátnom kontexte.

Občania sa takisto nemôžu spoliehať na svoje doklady na účel výkonu svojich práv, ak si nemôžu byť istí, že ich doklad bude prijatý mimo členského štátu (štátov) vydania.

Odstránením tzv. najslabších článkov a zavedením minimálnych noriem pre informácie poskytované na týchto dokladoch a pre ochranné prvky spoločné pre všetky členské štáty, ktoré ich vydávajú, sa uľahčí výkon voľného pohybu alepší sa bezpečnosť v rámci EÚ a na jej hraniciach. Mnohé členské štáty už vyvinuli a zaviedli preukazy totožnosti odolné proti falšovaniu. Úplná harmonizácia nie je zaručená a navrhuje sa primerané opatrenie zabezpečujúce minimálne normy zabezpečenia dokladov. Patrí k nim zavedenie povinných odtlačkov prstov, ktoré predstavujú najspoľahlivejší spôsob zistenia totožnosti osoby a primerané opatrenie v súvislosti s bezpečnostnými hrozbami, ktorým Únia čelí. V prípade pobytových preukazov vydávaných rodinným príslušníkom z tretích krajín sa navrhuje používať rovnaký formát, ktorý už je schválený na úrovni Únie v nariadení 1030/2002, pokiaľ ide o povolenia na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje.

- **Výber nástroja**

Nariadenie je jediný právny nástroj zabezpečujúci priame a spoločné vykonávanie práva EÚ vo všetkých členských štátoch. V oblasti, v ktorej sa rozdiely preukázali ako škodlivé pre voľný pohyb a bezpečnosť, sa nariadením zabezpečí dosiahnutie želaného rovnakosti.

3. KONZULTÁCIE SO ZAJAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENIA VPLYVU

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

V konzultačnom procese boli spojené nástroje so všeobecnejším dosahom, napríklad verejná konzultácia, s cieľenejšími konzultáciami s členskými štátmi a skupinami zainteresovaných strán. Okrem toho sa v konzultácii zohľadnila priama spätná väzba doručená od občanov a stanovisko vyjadrené platformou REFIT, v ktorom vyzvala Komisiu, aby analyzovala uskutočniteľnosť harmonizácie dokladov totožnosti a dokladov o pobyte alebo niektorých ich hlavných prvkov s cieľom uľahčiť voľný pohyb a riešiť problémy, ktorým čelia mobilní občania EÚ vo svojich hostiteľských krajinách.

Podrobné informácie o výsledkoch konzultačného procesu sa nachádzajú v prílohe 2 k posúdeniu vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k tomuto návrhu.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Komisia udelila zákazku organizácii Centre for Strategy & Evaluation Services (CSES) na vykonanie štúdie o iniciatívach politiky EÚ týkajúcich sa dokladov o pobyte a dokladov totožnosti na uľahčenie výkonu práva na voľný pohyb (dokončená v auguste 2017).

Preskúmanie koncepcií iniciatívy vykonalo Spoločné výskumné centrum Komisie.

Štúdia, ktorú vykonala spoločnosť Milieu pre Európsky parlament s názvom Právny a politický kontext pre nastavenie európskeho dokladu totožnosti v máji 2016, takisto priniesla užitočné informácie²³.

- **Posúdenie vplyvu**

Posúdenie vplyvu podporujúce tento návrh získalo kladné stanovisko od výboru pre kontrolu regulácie, s určitými návrhmi na zlepšenie²⁴. V posúdení vplyvu sa uvažovalo o niekoľkých možnostiach pre preukazy totožnosti a pobytové preukazy v porovnaní so súčasným stavom: zahrnutie právne nezáväzných opatrení, minimálnych spoločných požiadaviek a rozsiahlejšej harmonizácie. Usúdilo sa, že súčasný stav je neuspokojivý a rozsiahlejšia harmonizácia sa nepovažovala za primeranú.

Uprednostňovanou možnosťou preto bolo stanoviť minimálne bezpečnostné normy pre preukazy totožnosti a minimálne spoločné požiadavky na doklady o pobyte vydávané občanom EÚ a, v prípade pobytových preukazov pre rodinných príslušníkov občanov EÚ z tretích krajín, používanie spoločného jednotného formátu pre povolenia na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích krajín. Toto opatrenie by mali sprevádzať právne nezáväzné opatrenia, aby sa zabezpečilo bezproblémové vykonanie, ktoré je prispôsobené konkrétnej situácii a potrebám jednotlivých členských štátov.

Prostredníctvom opatrení v tejto možnosti sa zlepši prijímanie dokladov v rámci EÚ a lepšie ochranné prvky dokladov, ktoré sa nimi zabezpečujú, prinesú úspory priamych a bežných nákladov a nižšie náklady na zdržanie pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov, orgány verejnej správy (napr. pohraničnú stráž pri kontrole dokladov) a verejných a súkromných poskytovateľov služieb (napr. leteckých dopravcov, poskytovateľov v oblasti zdravotníctva, banky a poskytovateľov poistenia a sociálneho zabezpečenia).

Ďalšie výhody uprednostňovanej možnosti zahŕňajú obmedzenie podvodov týkajúcich sa dokladov a krádeží totožnosti a všeobecne lepšiu úroveň bezpečnosti (obmedzenie trestnej

²³ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556957/IPOL_STU\(2016\)556957_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556957/IPOL_STU(2016)556957_EN.pdf).

²⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>

činnosti, podvodov a terorizmu) v rámci EÚ a na jej hraniciach. Do uprednostňovanej možnosti pre preukazy totožnosti boli doplnené povinné odtlačky prstov s cieľom ešte zvýšiť účinnosť z hľadiska zabezpečenia. Začlenením dvoch biometrických identifikačných znakov (podoba tváre, odtlačky prstov) sa zlepši identifikácia osôb a zosúladí sa úroveň zabezpečenia dokladov, pokiaľ ide o preukazy totožnosti občanov EÚ a pobytové preukazy vydávané rodinným príslušníkom z tretích krajín, s normami pasov vydávaných občanom EÚ, resp. povolení na pobyt vydávaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí nie sú rodinnými príslušníkmi občanov EÚ). Voľný pohyb osôb sa takisto uľahčí vďaka lepším dokladom, pretože umožnia rýchlejšie, jednoduchšie a bezpečnejšie používanie dokladov.

Obdobie postupného zrušenia preukazov totožnosti a pobytových preukazov pre rodinných príslušníkov občanov EÚ, ktoré nesplňajú normy stanovené v uprednostňovanej možnosti, sa skrátilo na 5 rokov. Najmenej bezpečné doklady musia byť postupne zrušené do 2 rokov. Akékoľvek ďalšie oneskorenia vo vykonávaní týchto úprav by spôsobili dlhodobé nedostatky v bezpečnosti a znížili by účinnosť iných nedávno prijatých bezpečnostných opatrení v rámci EÚ a na jej vonkajších hraniciach a súlad s nimi. Kratším postupným zrušením sa teda urýchlí realizácia výhod v oblasti zabezpečenia, ktoré prinesú lepšie doklady.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Táto iniciatíva je zahrnutá v pracovnom programe Komisie na rok 2018 v iniciatívach programu REFIT v priestore spravodlivosti a základných práv založenom na vzájomnej dôvere.

Táto iniciatíva je reakciou na stanovisko platformy REFIT. Platforma REFIT vyzvala vo svojom stanovisku²⁵ Komisiu, aby analyzovala uskutočniteľnosť harmonizácie dokladov totožnosti a dokladov o pobyte alebo niektorých ich hlavných prvkov s cieľom uľahčiť voľný pohyb a riešiť problémy, s ktorými sa migrujúci občania EÚ stretávajú vo svojich hostiteľských krajinách.

Komisia sa takisto zaoberala možnosťami zjednodušenia a zníženia záťaží. Z tohto návrhu budú mať prospech rôzne subjekty, od občanov po podniky a orgány verejnej správy. V posúdení vplyvu sa odhadli ročné úspory bežných nákladov, ktoré vzniknú, okrem iného, vďaka zrýchlénym kontrolám pred nastúpením v celej EÚ, zrýchlénym kontrolám dokladov v celej EÚ pri otvorení bankového účtu, zníženým platbám náhrady pre orgány a leteckých dopravcov. Občania, podniky a orgány verejnej správy budú mať prospech aj zo znížených nákladov na zdržanie vďaka lepšej informovanosti o formátoch dokladov a právach spojených s dokladmi, vďaka lepšiemu prijímaniu bezpečnejších dokladov.

- **Základné práva a ochrana osobných údajov**

Tento návrh má pozitívny vplyv na základné právo na slobodu pohybu a pobytu podľa článku 45 Charty základných práv Európskej únie (charta), pretože rieši ťažkosti s uznávaním a nedostatočným zabezpečením preukazov totožnosti, ako aj dokladov o pobyte, najmä v prípade rodinných príslušníkov z krajín mimo EÚ. Bude možná spoľahlivejšia identifikácia jednotlivcov vďaka používaniu biometrických údajov, čím sa zabezpečí presnosť a náležitá ochrana osobných údajov.

Z tohto návrhu vyplýva spracovanie osobných údajov vrátane biometrických údajov. Existujú možné vplyvy na základné práva jednotlivcov, konkrétne v súvislosti s článkom 7 charty, pokiaľ ide o rešpektovanie súkromného života, a článkom 8, pokiaľ ide o právo na ochranu osobných údajov. Spracovanie osobných údajov jednotlivcov vrátane zberu osobných údajov,

²⁵

Stanovisko platformy REFIT XIII.3a prijaté v júni 2017.

prístupu k nim a ich používania má vplyv na právo na súkromie a právo na ochranu osobných údajov podľa charty. Zásah do týchto základných práv musí byť opodstatnený²⁶.

Pokiaľ ide o právo na ochranu osobných údajov vrátane bezpečnosti osobných údajov, uplatňujú sa príslušné právne predpisy EÚ²⁷, t. j. nariadenie 2016/679. Nie je stanovená výnimka z režimu ochrany údajov Únie a členské štáty budú vykonávať jasné pravidlá, podmienky a rozsiahle záruky v súlade s *acquis* Únie v oblasti ochrany údajov podľa potreby. Povinné zahrnutie biometrických údajov do preukazov totožnosti občanov EÚ a pobytových preukazov vydaných rodinným príslušníkom občanov EÚ z krajín mimo EÚ sa bude vykonávať s osobitnými zárukami v súlade so zárukami, ktoré sa vzťahujú na pasy a iné cestovné doklady²⁸ a ktoré sa vzťahujú na povolenia na pobyt²⁹.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet EÚ.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

V záujme účinného vykonávania predpokladaných opatrení a monitorovania jeho výsledkov bude Komisia naďalej dôsledne spolupracovať s príslušnými zainteresovanými stranami z vnútroštátnych orgánov a agentúr EÚ.

Komisia prijme monitorovací program na monitorovanie výstupov, výsledkov a vplyvov tohto nariadenia. V monitorovacom programe sa stanoví spôsob zhromažďovania údajov a potrebných dôkazov, ako aj interval ich zhromažďovania. Členské štáty by mali Komisii podať správu jeden rok po začiatku uplatňovania a následne na ročnom základe, o určitých informáciách, ktoré sa považujú za nevyhnutné pre účinné monitorovanie fungovania tohto nariadenia. Väčšinu informácií budú zbierať príslušné orgány v priebehu výkonu svojich povinností a nebudú si preto vyžadovať ďalšie úsilie v rámci zberu údajov.

Komisia bude hodnotiť účinnosť, efektívnosť, relevantnosť, súdržnosť a pridanú hodnotu EÚ výsledného právneho rámca najskôr 6 rokov po dátume začatia uplatňovania, aby sa zabezpečilo dostatok údajov týkajúcich sa uplatňovania nariadenia. Hodnotenie zahŕňa konzultácie so zainteresovanými stranami na účel zberu spätnej väzby o vplyvoch legislatívnych zmien a zavedených právne nezáväzných opatrení. Kritériom, na základe ktorého sa bude merať pokrok, je východisková situácia, keď legislatívny akt nadobudne účinnosť.

²⁶ Súdny dvor Európskej únie stanovil kritériá opodstatnenia tohto zásahu v súvislosti s nariadením č. 2252/2004 vo veci C-291/12, Schwarz/Stadt Bochum, ECLI:EU:C:2013:670. Pripomenul, že obmedzenia práv charty musia byť „stanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a [byť] – pri dodržaní zásady proporcionality – potrebné a skutočne [splňať] ciele všeobecného záujmu uznané Úniou alebo potrebu chrániť práva a slobody ostatných“ a dospel k záveru, že cieľom je „predchádzať falšovaniu cestovných pasov a druhým je zabrániť ich podvodnému používaniu, teda ich používaniu inými osobami než ich zákonnými držiteľmi“, čím boli splnené uvedené kritériá.

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (text s významom pre EHP) a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV.

²⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 2252/2004.

²⁹ Nariadenie Rady (ES) č. 1030/2002.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Kapitola I (články 1 a 2) návrhu obsahuje opis predmetu a rozsah uplatňovania nariadenia. Týka sa všetkých dokladov súvisiacich s výkonom voľného pohybu občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov, ktorí sú uvedení v smernici 2004/38/ES o voľnom pohybe. Patria k nim národné preukazy totožnosti, ktoré umožňujú odísť z členského štátu a vstúpiť do iného, doklady o pobyte vydávané občanom EÚ a pobytové preukazy vydávané rodinným príslušníkom občanov EÚ z krajín mimo EÚ.

V kapitole II sú v článku 3 podrobne stanovené všeobecné požiadavky vrátane minimálnych ochranných prvkov, ktoré národné preukazy totožnosti musia spĺňať. Čerpajú zo špecifikácií uvedených v dokumente 9303 Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO). Tieto špecifikácie ICAO sú spoločné pre strojovo čitateľné cestovné doklady a zabezpečujú globálnu interoperabilitu, keď sa tieto doklady overujú s použitím vizuálnej kontroly a strojovo čitateľnými prostriedkami.

V článku 4 sú opísané osobitné požiadavky, ktoré musia byť zohľadnené pri zbere biometrických údajov.

V článku 5 sa stanovuje päťročné obdobie postupného zrušenia predchádzajúcich formátov s výnimkou preukazov, ktoré nie sú strojovo čitateľné v súlade s časťou 3 dokumentu 9303 ICAO (siedme vydanie, 2015), ktoré budú musieť byť postupne zrušené do dvoch rokov od dátumu začatia uplatňovania nariadenia. Tieto obdobia postupného zrušenia umožnia EÚ a jej členským štátom odstrániť existujúci bezpečnostný nedostatok v prípade preukazov totožnosti čo najskôr, a zároveň zohľadniť požiadavky na interoperabilitu, ak preukazy totožnosti nespĺňajú normy stanovené v časti 3 dokumentu 9303 ICAO o strojovej čitateľnosti.

Predmetom kapitoly III (článok 6) sú doklady o pobyte vydávané občanom EÚ. Tieto doklady sú dostupné občanom EÚ, ktorí vykonali svoje právo na voľný pohyb a uvádzajú svoje právo na pobyt vo svojom hostiteľskom členskom štáte, ktoré je udelené priamo Zmluvou o fungovaní Európskej únie.

Sú takisto dôkazným prostriedkom o pobyte. Minimálne bezpečnostné normy týkajúce sa formátu týchto dokladov uľahčia ich kontrolu a overenie inými členskými štátmi, najmä v členskom štáte pôvodu občana.

Predmetom kapitoly IV sú pobytové preukazy vydávané rodinným príslušníkom občanov EÚ, ktorí vykonali svoje právo na voľný pohyb. Uvedené preukazy sa vydávajú tým rodinným príslušníkom, ktorí sami nie sú občanmi Únie. Uvádza sa v nich ich odvodené právo na pobyt v ich hostiteľskom členskom štáte v postavení rodinných príslušníkov štátnych príslušníkov EÚ, ktorí vykonali svoje právo na voľný pohyb. Okrem toho, ak títo rodinní príslušníci podliehajú vízovej povinnosti na vstupe v súlade s nariadením (ES) č. 539/2001 alebo v príslušných prípadoch podľa vnútroštátneho práva, na základe pobytových preukazov sú oslobodení od povinnosti mať víza, ak sprevádzajú občana Únie alebo sa k nemu pripájajú.

Keďže ide o doklad, ktorý môže znamenať oslobodenie od vízovej povinnosti za týchto okolností, mala by sa posilniť úroveň ochrany jeho prvkov. Konkrétne by ochranné prvky mali byť také isté, ako tie, ktoré sú stanovené v prípade povolení na pobyt poskytovaných osobám s pobytom z tretích krajín členskými štátmi nariadením Rady (ES) č. 1030/2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov (článok 7) v znení zmien. Ako je však stanovené v článku 10 ods. 1 smernice 2004/38/ES, odkaz na postavenie rodinného príslušníka občana Únie musí byť uvedený v názve dokladu. Členské štáty môžu používať normalizovaný kód, najmä ak je odkaz príliš dlhý na to, aby sa zmestil do poľa pre názov.

Podrobnosti o opatreniach na postupné zrušenie pobytových preukazov, ktoré nespĺňajú predpisy, sú stanovené v článku 8. Preukazy, ktoré už boli vydané v jednotnom formáte opísanom v nariadení Rady č. 1030/2002 zmenenom nariadením č. 380/2008, ktoré však ešte neobsahujú zmeny zavedené nariadením (EÚ) 2017/1954, budú postupne zrušené do piatich rokov po dátume začatia uplatňovania navrhovaného nariadenia. Pokiaľ ide o iné preukazy, ktoré ešte neboli zahrnuté do zmien zavedených nariadením č. 380/2008 a ktoré nedosahujú danú úroveň zabezpečenia dokladov, sa stanovuje kratšie postupné zrušenie do dvoch rokov.

V kapitole V sa stanovujú spoločné ustanovenia pre tri typy dokladov.

V článku 9 je opísaná povinnosť členských štátov určiť kontaktné miesta na účel vykonávania nariadenia.

V článku 10 je stanovený rámec pre ochranu osobných údajov a podrobnejšie sa v ňom stanovujú záruky ochrany údajov.

V článku 11 sa stanovuje, že Komisia vytvorí podrobný program na monitorovanie výstupov, výsledkov a vplyvov tohto nariadenia.

V článku 12 sa stanovuje, že Komisia by mala Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru predložiť správu o vykonávaní tohto nariadenia a správu o hlavných zisteniach hodnotenia. Komisia by mala vykonať hodnotenie tohto nariadenia v súlade s usmerneniami Komisie pre lepšiu právnu reguláciu a podľa odsekov 22 a 23 medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016³⁰. Na to, aby Komisia mohla vydať túto správu, je potrebné spoliehať sa na vstup od členských štátov.

Článkom 13 sa zabezpečuje nadobudnutie účinnosti nariadenia deň po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* a dátum začatia jeho uplatňovania 12 mesiacov po nadobudnutí účinnosti.

³⁰ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016, Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1–14.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o posilnení zabezpečenia preukazov totožnosti občanov Únie a dokladov o pobyte vydávaných občanom Únie a ich rodinným príslušníkom vykonávajúcim svoje právo na voľný pohyb

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 21 ods. 2,
so zreteľom na návrh Európskej komisie,
po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,
so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,
konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,
keďže:

- (1) Zmluvami o EÚ sa rozhodlo uľahčiť voľný pohyb osôb a pritom zaručiť bezpečnosť svojich národov utvorením priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v súlade s ustanoveniami Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
- (2) Občianstvom Únie sa priznáva každému občanovi Únie právo na voľný pohyb s výhradou určitých obmedzení a podmienok. Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES sa uvedenému právu³ priznáva účinok. Článkom 45 charty sa takisto zabezpečuje sloboda pohybu a pobytu. Sloboda pohybu znamená právo odchádzať z členských štátov a vstupovať do nich s platným preukazom totožnosti alebo pasom.
- (3) Podľa článku 4 smernice 2004/38/ES členské štáty majú vydávať a obnovovať preukazy totožnosti alebo pasy svojim štátnym príslušníkom v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi. Okrem toho, v článku 8 smernice 2004/38/ES sa stanovuje, že môžu žiadať od občanov Únie a ich rodinných príslušníkov, aby sa zaregistrovali v príslušných orgánoch. Členské štáty sú povinné vydať občanom Únie registračné osvedčenia podľa podmienok stanovených v uvedenej smernici. Členské štáty sú takisto povinné vydať pobytové preukazy rodinným príslušníkom, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi

¹ Ú. v. EÚ C ..., ..., s.

² Ú. v. EÚ C ..., ..., s.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

členského štátu, a na požiadanie vydať doklady, ktorými sa osvedčuje trvalý pobyt, a preukazy o trvalom pobyte.

- (4) V článku 35 smernice 2004/38/ES sa stanovuje, že členské štáty môžu prijať potrebné opatrenia na odmietnutie, ukončenie alebo zrušenie akéhokoľvek práva priznaného podľa tejto smernice v prípade zneužívania práv alebo podvodu. Falšovanie dokladov alebo nesprávne predloženie vecnej skutočnosti týkajúcej sa podmienok súvisiacich s právom na pobyt boli identifikované ako typické príklady podvodu podľa uvedenej smernice⁴.
- (5) V akčnom pláne z decembra 2016 o zabezpečení dokladov sa riešilo riziko vyplývajúce z podvodných preukazov totožnosti a dokladov o pobyte⁵ a v správe o občianstve za rok 2017 sa prijal záväzok analyzovať možnosti politiky s cieľom zlepšiť zabezpečenie preukazov totožnosti a dokladov o pobyte.
- (6) Týmto nariadením sa nevyžaduje, aby členské štáty zaviedli preukazy totožnosti alebo doklady o pobyte, ak nie sú ustanovené podľa vnútroštátneho práva, nariadenie nemá vplyv ani na právomoc členských štátov vydávať iné doklady o pobyte podľa vnútroštátneho práva, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti práva Únie, napríklad pobytové preukazy poskytované všetkým osobám s pobytom na danom území bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť.
- (7) Toto nariadenie nemá vplyv na používanie preukazov totožnosti a dokladov o pobyte s funkciou elektronickej identifikácie členskými štátmi na iné účely, ani nemá vplyv na pravidlá stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014⁶, ktorým sa zabezpečuje vzájomné uznávanie prostriedkov elektronickej identifikácie v rámci celej Únie v prístupe k verejným službám a pomáha sa občanom presúvajúcim sa do iného členského štátu tým, že sa vyžaduje, aby boli prostriedky elektronickej identifikácie uznané v inom členskom štáte. Lepšie preukazy totožnosti by mali zabezpečiť jednoduchšiu identifikáciu a prispieť k lepšiemu prístupu k službám.
- (8) Náležité overovanie preukazov totožnosti a dokladov o pobyte si vyžaduje, aby členské štáty používali správny názov pre každý druh dokladu. S cieľom uľahčiť kontrolu dokladov v iných členských štátoch by mal byť názov dokladu uvedený aj aspoň v jednom inom úradnom jazyku inštitúcií Únie.
- (9) Ochranné prvky sú potrebné na overenie toho, či je doklad pravý, a na zistenie totožnosti osoby. Stanovenie minimálnych bezpečnostných noriem a začlenenie biometrických údajov do preukazov totožnosti a pobytových preukazov rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, predstavuje dôležitý krok k tomu, aby bolo ich používanie v Únii bezpečnejšie. Zaradenie týchto biometrických znakov by malo občanom umožniť v plnej miere využívať svoje práva na voľný pohyb.
- (10) Na účel tohto nariadenia by sa mali zohľadniť špecifikácie dokumentu Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) 9303 (siedme vydanie,

⁴ COM (2013) 837 final z 25.11.2013, s. 7 a KOM (2009) 313 v konečnom znení z 2.7.2009, s. 15.

⁵ COM(2016) 790 final.

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 73).

2015) o strojovo čitateľných dokladoch, ktorým sa zabezpečuje celosvetová interoperabilita vrátane strojovej čitateľnosti a použitím vizuálnej kontroly.

- (11) Postup na odobratie odtlačkov a podoby tváre by mal zohľadňovať osobitné potreby detí a mal by sa uplatňovať v súlade so zárukami stanovenými v článku 24 Charty základných práv Európskej únie, v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Dohovore Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa.
- (12) Zavedenie minimálnych bezpečnostných noriem a noriem formátu preukazov totožnosti by malo členským štátom umožniť spoľahnúť sa na pravosť týchto dokladov, keď občania EÚ vykonávajú svoje práva na voľný pohyb. Aj keď je zachovaná možnosť stanovenia ďalších vnútroštátnych prvkov, malo by sa zaistiť, že sa týmito prvkami nezníži efektívnosť spoločných ochranných prvkov, ani sa negatívne neovplyvní cezhraničná interoperabilita preukazov totožnosti, napríklad možnosť, že preukazy totožnosti môžu byť čítané strojmi, ktoré sa používajú v iných členských štátoch, než členských štátoch vydania.
- (13) Nariadením sa dodržiavajú záväzky stanovené v Dohovore Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktoré ratifikovali všetky členské štáty a Únia⁷. Z toho dôvodu by sa malo podnecovať zaradenie ďalších prvkov, vďaka ktorým sú preukazy totožnosti prístupnejšie a ich používanie je jednoduchšie pre ľudí so zdravotným postihnutím, napríklad osoby so zrakovým postihnutím.
- (14) Doklady o pobyte vydávané občanom Únie by mali obsahovať určité informácie, aby sa zabezpečilo, že budú ako doklady o pobyte identifikované vo všetkých členských štátoch. Malo by sa tak uľahčiť uznávanie požívania práva mobilných občanov EÚ na voľný pohyb a práv spojených s týmto požívaním, ale harmonizácia by nemala presahovať to, čo je primerané na vyriešenie nedostatkov súčasných dokladov.
- (15) Pokiaľ ide o doklady o pobyte vydávané rodinným príslušníkom, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, je vhodné používať rovnaký formát a ochranné prvky, ktoré sú stanovené v nariadení Rady (ES) č.1030/2002⁸, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov, naposledy zmeneným nariadením (EÚ) 2017/1954⁹. Okrem preukázania práva na pobyt sa nimi takisto môžu oslobodiť ich držiteľia, ktorí inak podliehajú vízovej povinnosti, od potreby získať víza, ak sprevádzajú občana Únie na území Únie alebo sa k nemu pripájajú.
- (16) V článku 10 smernice 2004/38/ES sa stanovuje, že doklady vydávané rodinným príslušníkom, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, sa majú volať „Pobyťový preukaz rodinného príslušníka občana Únie“.
- (17) Preukazy totožnosti, ako aj pobyťové preukazy rodinného príslušníka občana Únie s nedostatočnými bezpečnostnými normami by mali byť postupne vyradené so zohľadnením bezpečnostného rizika, ako aj nákladov, ktoré vznikajú členským

⁷ Ú. v. EÚ L 23, 26.11.2009.

⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 1030/2002 z 13. júna 2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov (Ú. v. ES L 157, 15.6.2002, s. 1).

⁹ Ú. v. EÚ L 286 z 1.11.2017, s.9.

štátom. Všeobecne by obdobie piatich rokov malo byť dostatočné na dosiahnutie rovnováhy medzi frekvenciou, s ktorou sa zvyčajne doklady nahrádzajú, a potrebou odstrániť existujúci bezpečnostný nedostatok v rámci Európskej únie. V prípade preukazov, ktoré nemajú dôležité prvky, najmä strojovú čitateľnosť, je z bezpečnostných dôvodov potrebné kratšie obdobie dvoch rokov.

- (18) So zreteľom na osobné údaje, ktoré sa majú spracúvať v súvislosti s uplatňovaním tohto nariadenia, sa uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov)¹⁰. Je potrebné podrobnejšie stanoviť záruky vzťahujúce sa na spracované osobné údaje. Dotknuté osoby by mali byť informované o existencii pamäťového média v ich dokladoch, ktoré obsahuje ich biometrické údaje, vrátane jeho bezkontaktnej prístupnosti, ako aj o všetkých prípadoch, keď sa používajú údaje obsiahnuté v ich preukazoch totožnosti a dokladoch o pobyte. V každom prípade by dotknuté osoby mali mať prístup k osobným údajom spracovaným vo svojich preukazoch totožnosti a dokladoch o pobyte a na ich opravu.
- (19) Je potrebné stanoviť v tomto nariadení základ pre zber a uchovávanie údajov na pamäťovom médiu preukazov totožnosti a dokladov o pobyte. Členské štáty môžu v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo právom Únie uchovávať iné údaje na pamäťovom médiu na účel elektronických služieb alebo iné účely súvisiace s preukazom totožnosti alebo dokladom o pobyte. Spracovanie týchto údajov vrátane ich zberu a účelov, na ktoré môžu byť použité, by malo byť povolené vnútroštátnym právom alebo právom Únie. Všetky vnútroštátne údaje by mali byť fyzicky alebo logicky oddelené od biometrických údajov, na ktoré sa odkazuje v tomto nariadení.
- (20) Členské štáty by mali začať uplatňovať toto nariadenie najneskôr 12 mesiacov po jeho nadobudnutí účinnosti. Od dátumu začatia uplatňovania tohto nariadenia by členské štáty mali vydávať doklady, ktoré sú v súlade s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení.
- (21) Komisia by mala podať správu o vykonávaní tohto nariadenia po troch rokoch po dátume začatia uplatňovania, a to aj o primeranosti úrovne bezpečnosti. V súlade s odsekmi 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva¹¹ by Komisia mala vykonať hodnotenie tohto nariadenia na základe informácií zozbieraných prostredníctvom osobitných monitorovacích opatrení s cieľom posúdiť skutočné účinky nariadenia a potrebu prípadného ďalšieho opatrenia.
- (22) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených cieľov.

¹⁰ Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1.

¹¹ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016, Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1–14.

- (23) V tomto nariadení sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie vrátane rešpektovania súkromného a rodinného života, práva na ochranu osobných údajov, práva na voľný pohyb a práva na účinný prostriedok nápravy.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

PREDMET ÚPRAVY, ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa posilňujú bezpečnostné normy vzťahujúce sa na preukazy totožnosti vydávané členskými štátmi svojim štátnym príslušníkom a na doklady o pobyte vydávané členskými štátmi občanom Únie a ich rodinným príslušníkom pri výkone ich práva na voľný pohyb.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

Toto nariadenie sa vzťahuje na:

- a) preukazy totožnosti poskytované členskými štátmi ich vlastným štátnym príslušníkom podľa článku 4 ods. 3 smernice 2004/38/ES;
- b) registračné potvrdenia vydávané občanom Únie, ktorí sa zdržiavajú viac ako tri mesiace v hostiteľskom členskom štáte, v súlade s článkom 8 smernice 2004/38/ES a doklady potvrdzujúce trvalý pobyt vydávané občanom Únie na základe žiadosti v súlade s článkom 19 smernice 2004/38/ES;
- c) pobytové preukazy vydávané rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, v súlade s článkom 10 smernice 2004/38/ES a preukazy o trvalom pobyte vydávané rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, v súlade s článkom 20 smernice 2004/38/ES.

KAPITOLA II

NÁRODNÉ PREUKAZY TOTOŽNOSTI

Článok 3

Bezpečnostné normy/formát/specifikácie

1. Preukazy totožnosti vydávané členskými štátmi sa vyhotovujú vo formáte ID-1 a sú v súlade s minimálnymi bezpečnostnými normami stanovenými v dokumente ICAO 9303 (siedme vydanie, 2015).

2. Názov dokladu („preukaz totožnosti“) je uvedený v úradnom jazyku alebo jazykoch vydávajúceho členského štátu a aspoň v jednom inom úradnom jazyku inštitúcií Únie.
3. Preukazy totožnosti obsahujú vysoko bezpečné pamäťové médium, ktoré obsahuje podobu tváre držiteľa preukazu a dva odtlačky prstov v interoperabilných formátoch.
4. Pamäťové médium má dostatočnú kapacitu a schopnosť garantovať integritu, pravosť a dôvernitosť údajov. Uložené údaje sú prístupné bezkontaktné a sú chránené, ako je stanovené vo vykonávacích rozhodnutiach Komisie prijatých v súlade s článkom 2 nariadenia (ES) č. 1030/2002.
5. Od požiadavky poskytovania odtlačkov prstov sú oslobodené tieto osoby:
 - a) deti vo veku menej ako 12 rokov;
 - b) osoby, od ktorých je fyzicky nemožné odobrať odtlačky prstov.
6. Členské štáty môžu uviesť podrobnosti a poznámky na vnútroštátne použitie, ktoré sú potrebné vzhľadom na ich vnútroštátne ustanovenia.
7. Ak členské štáty začlenia dvojité rozhranie alebo samostatné pamäťové médium do preukazu totožnosti, toto ďalšie pamäťové médium musí byť v súlade s príslušnými normami ISO a nesmie zasahovať do pamäťového média uvedeného v odseku 3.
8. Ak členské štáty uchovávajú v preukazoch totožnosti údaje na účel elektronických služieb, ako je elektronická verejná správa a elektronický obchod, tieto vnútroštátne údaje sú fyzicky alebo logicky oddelené od biometrických údajov uvedených v odseku 3.
9. Ak členské štáty dopĺňajú do preukazov totožnosti vnútroštátne ochranné prvky, nesmie byť znížená cezhraničná interoperabilita preukazov totožnosti a efektívnosť minimálnych bezpečnostných noriem.
10. Maximálne obdobie platnosti preukazov totožnosti je 10 rokov. Pre osobitné vekové skupiny môžu byť stanovené odchýlky.

Článok 4

Zber biometrických identifikačných znakov

1. Biometrické identifikačné znaky odoberajú kvalifikovaní a náležite oprávnení zamestnanci určení vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za vydávanie preukazov totožnosti.
2. V prípade výskytu ťažkostí so zberom biometrických identifikačných znakov členské štáty zabezpečia, aby boli zavedené vhodné postupy zaručujúce dôstojnosť dotknutej osoby.

Článok 5

Postupné zrušenie

Preukazy totožnosti, ktoré nespĺňajú požiadavky článku 3, strácajú platnosť uplynutím ich obdobia platnosti alebo päť rokov po [dátum začatia uplatňovania nariadenia] podľa toho, čo nastane skôr. Preukazy totožnosti, ktoré neobsahujú funkčnú strojovo čitateľnú zónu (SČZ) v súlade s časťou 3 dokumentu ICAO 9303 (siedme vydanie, 2015), strácajú platnosť uplynutím obdobia ich platnosti alebo dva roky po [dátum začatia uplatňovania nariadenia] podľa toho, čo nastane skôr.

KAPITOLA III DOKLADY O POBYTE PRE OBČANOV ÚNIE

Článok 6

Minimálne uvádzané informácie

V dokladoch o pobyte vydávaných členskými štátmi občanom Únie sa uvádza aspoň:

- a) názov dokladu v úradnom jazyku alebo jazykoch príslušného členského štátu a aspoň v jednom ďalšom úradnom jazyku inštitúcií Únie;
- b) jasný odkaz, že doklad je vydaný v súlade so smernicou 2004/38/ES;
- c) číslo dokladu;
- d) meno (priezvisko a vlastné meno/mená) držiteľa;
- e) dátum narodenia držiteľa;
- f) dátum vydania;
- g) miesto vydania.

KAPITOLA IV POBYTOVÉ PREUKAZY PRE RODINNÝCH PRÍSLUŠNÍKOV, KTORÍ NIE SÚ ŠTÁTNYMI PRÍSLUŠNÍKMI ČLENSKÉHO ŠTÁTU

Článok 7

Jednotný formát

1. Pri vydávaní pobytových preukazov rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, členské štáty používajú rovnaký formát, ktorý je stanovený v ustanoveniach nariadenia Rady (ES) č. 1030/2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov, naposledy zmeneného nariadením (EÚ) 2017/1954 a vykonávaného ustanoveniami rozhodnutia Komisie C(2002) 3069 zo 14. augusta 2002, ktorým sa upravujú technické špecifikácie pre jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov, naposledy zmeneného rozhodnutím Komisie C(2013) 6178 z 30.9.2013.

2. Odchyľne od odseku 1 sa v preukaze jasne uvádza, že je vydaný v súlade so smernicou 2004/38/ES a je označený názvom „Pobyťový preukaz rodinného príslušníka občana Únie“, resp. „Preukaz o trvalom pobyte rodinného príslušníka občana Únie“. Členské štáty môžu používať normalizovaný kód „Art 10 DIR 2004/38/EC“, resp. „Art 20 DIR 2004/38/EC“.
3. Členské štáty môžu zaznamenávať údaje na vnútroštátne použitie v súlade s vnútroštátnym právom. Pri zaznamenávaní a uchovávaní týchto údajov členské štáty dodržiavajú rovnaké požiadavky, ktoré sú stanovené v druhom pododseku článku 4 nariadenia Rady (ES) č. 1030/2002, naposledy zmeneného nariadením (EÚ) 2017/1954.

Článok 8

Postupné zrušenie existujúcich pobyťových preukazov

1. Pobyťové preukazy rodinných príslušníkov občanov Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ktoré nie sú vo formáte stanovenom pre povolenia na pobyt v nariadení (ES) č. 1030/2002, zmenenom nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 380/2008, [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia], strácajú platnosť uplynutím ich obdobia platnosti alebo [dva roky po dátume začatia uplatňovania tohto nariadenia], podľa toho, čo nastane skôr.
2. Pobyťové preukazy rodinných príslušníkov občanov Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ktoré sú vo formáte stanovenom pre povolenia na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích krajín v nariadení (ES) č. 1030/2002, zmenenom nariadením (ES) č. 380/2008, ale ktoré nie sú vo formáte stanovenom v nariadení (ES) č. 1030/2002 zmenenom nariadením (EÚ) 2017/1954 [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia], strácajú platnosť uplynutím ich obdobia platnosti alebo päť rokov po [dátum začatia uplatňovania tohto nariadenia], podľa toho, čo nastane skôr.

KAPITOLA V SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 9

Kontaktné miesto

1. Každý členský štát určí jeden orgán ako kontaktné miesto na výkon tohto nariadenia. Názov tohto orgánu oznámi Komisii a ostatným členským štátom. Ak členský štát zmení svoj určený orgán, informuje o tom Komisiu a členské štáty.
2. Členské štáty zabezpečia, aby boli kontaktné miesta informované o existujúcich a relevantných informačných a asistenčných službách na úrovni Únie a schopné s nimi spolupracovať, napríklad s Vašou Európou, sieťou SOLVIT, sieťou EURES, orgánmi stanovenými v článku 4 smernice 2014/54/EÚ, sieťou Enterprise Europe Network a jednotnými kontaktnými miestami.

Článok 10

Ochrana osobných údajov

1. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2016/679, osoby, ktorým sa preukaz totožnosti alebo doklad o pobyte vydá, majú právo overiť si osobné údaje zapísané v týchto dokladoch a v prípade potreby požiadať o nápravu alebo vymazanie.
2. Informácie v strojovo čitateľnej forme sú zapísané v preukaze totožnosti alebo doklade o pobyte len v súlade s týmto nariadením alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi vydávajúceho členského štátu.
3. Biometrické údaje zozbierané a uložené v pamäťovom médiu preukazov totožnosti a dokladov o pobyte sa používajú len v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom na overenie:
 - a) pravosti preukazu totožnosti alebo dokladu o pobyte,
 - b) totožnosti držiteľa pomocou priamo dostupných porovnateľných znakov, ak sa podľa zákona vyžaduje predloženie preukazu totožnosti alebo dokladu o pobyte.

Článok 11

Monitorovanie

Najneskôr do 12 mesiacov od nadobudnutia účinnosti Komisia stanoví podrobný program na monitorovanie výstupov, výsledkov a vplyvov tohto nariadenia.

V monitorovacom programe sa stanoví spôsob zhromažďovania údajov a iných potrebných dôkazov, ako aj interval ich zhromažďovania. Určia sa v ňom opatrenia, ktoré má prijať Komisia a členské štáty v súvislosti so zhromažďovaním a analýzou údajov a iných dôkazov.

Členské štáty poskytnú Komisii údaje a iné dôkazy potrebné na monitorovanie.

Článok 12

Podávanie správ a hodnotenie

1. Komisia štyri roky po dátume začatia uplatňovania predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o výkone tohto nariadenia.
2. Najskôr po šiestich rokoch po dátume začatia uplatňovania tohto nariadenia Komisia vykoná hodnotenie tohto nariadenia a predloží správu o hlavných zisteniach Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru. Hodnotenie sa uskutoční podľa usmernení Komisie pre lepšiu právnu reguláciu.
3. Členské štáty poskytnú Komisii informácie potrebné na vypracovanie týchto správ.

Článok 13

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa po 12 mesiacoch od nadobudnutia účinnosti.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*